

Potkali se v Pardubicích

Režisér Michael Tarant má zálibu v propojení hudby a hereckého divadla. Zvláště pokud se tak stane v pohnutých pozemských osudech těch, kteří píší nadpozemsky krásnou hudbu. Ideálním pro něj byl Shafferův Amadeus o střetu geniality s průměrností, hra

Na miskách vah o konfliktu výsostného umění s politickou kolaborací s nacisty v životě geniálního dirigenta Wilhelma Furtwänglera. Pro Pardubice Tarant s Věrou Maškovou napsali hru Hej, Mistře o utrápení skladatele Jakuba Jana Ryby hloupostí a arogancí

Tomáš Lněnička (Händel) a Jiří Kalužný (Bach) diskutují u kulatého stolu, Štěpánka Fingerhutová zapaluje nezbytné svíce FOTO PETR NAŠIC

rožmitálských měšťanostů. Vždycky přitom zněla krásná hudba, plály svíce, bylo to tklivé a slavnostní, aby bylo možné prožít jevištní krásu a uvědomit si přitom ošklivosti života.

Stejný rukopis Tarant použil i v inscenaci hry Paula Barze **Mohla to být hvězdná chvíle**. Byla už uvedena v rozhlase, na českém jevišti však poprvé. Tarant v Chebu inscenoval i Barzovu hru Viva Verdi (2006) podobnými jevištními prostředky.

Fiktivní setkání dvou velikánů barokní hudby, Johanna Sebastiana Bacha a Georga Friedricha Händela (ač současníci, ve skutečnosti se nikdy nesetkali), je v Barzově podání spíš trochu bulvární causerii. Ne že by se vyhýbala podstatným věcem z jejich životů, odlišným životním podmínkám, světáctví a marnivému životu Händela a usedlému rodinnému životu Bacha,

strachu obou z neúspěchu a touze obou po společenském uznání. Ale vytěžit téma tak silné jako ve výše uvedených případech se z toho nedalo. Konfrontace asketického varhaníka u sv. Tomáše v Lipsku Bacha s dravým hudebním byznysmanem ze zhýralého Londýna Händelem je prostě intelektuální konstrukt, trochu povrchní a poněkud natahovaný. Kdyby se alespoň nedělala přestávka. A kdyby se Tarant nesnažil z textu vydolovat právě jen vážný konflikt, kdyby text uchopil spíš jako konverzačku, byť podivnou. Tematicky nejcennější je nakonec pohled na velikány jako živé lidi, na jejich trápení, tužby, pochybování.

Režisérovi se ovšem podařilo stvořit velmi působivý prostor spojující aktéry s diváky, provoněný kadidlem a množstvím svíček, evokovat starobylost, kostel i barokní zhýralé jeviště, budoáry provanuté étericky dráždivě oblečenými krásným ženami. Prostor ozvláštěný poeticky zborceným klavírem, respektive jeho skeletem také prozářeným svíčkami. Aktéři na něj hrají symbolicky, stačí dotknout se poničených kláves a zní hudba, jedno, zda klavírní nebo orchestrální. Protipólem symbolu hudby je blyškový kulatý

stůl demonstrující světskou zhýralost. Právě v přísně stylizovaném jednání, v promyšlené pohybové a gestické partitūře vycházející z logiky a pravidel samotné hudby, je inscenace nejpůsobivější. Jsou v ní však znát nejmenší herecké nejistoty a textové chyby, nevyvaroval se jich ani Jiří Kalužný coby Bach, natož Tomáš Lněnička v roli Händela. Štěpánka Fingerhutová, Veronika Malá a Radek Žák přihrávají každý v několika postavách, pro poetiku inscenace je ovšem jejich vizuální i textový komentář velmi důležitý.

Je dobře, že v Pardubicích pěstují vyhraněný typ múzického divadla, jakkoli ho Tarant už přivedl k podstatnějším výsledkům. Potlesk byl upřímný a patřil, odhaduji, hlavně aktérům a sugestivní poetice inscenace.

JOSEF HERMAN

Východočeské divadlo Pardubice – Paul Barz: Mohla to být hvězdná chvíle.
Překlad Josef Balvín, úprava, scéna a režie Michael Tarant, kostýmy Ivana Follová, hudební spolupráce Bohuslav Vítek, dramaturgie Jana Pithartová. Česká jevištní premiéra 1. prosince na Malé scéně ve dvoře. (Psáno z reprízy 12. ledna 2018.)